

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 78/14
Luxemburg, 5 iunie 2014

Concluziile avocatului general în cauza C-117/13
Technische Universität Darmstadt/Eugen Ulmer KG

Potrivit avocatului general Niilo Jääskinen, un stat membru poate autoriza bibliotecile să digitalizeze, fără acordul titularilor de drepturi, cărțile pe care le dețin în colecția lor pentru a le oferi în locurile pentru lectură electronică

Deși Directiva privind dreptul de autor nu permite statelor membre să autorizeze utilizatorii să stocheze pe un stick USB cartea digitalizată de bibliotecă, ea nu se opune, în principiu, unei imprimări a cărții cu titlu de copie privată

În temeiul Directivei privind dreptul de autor¹, statele membre trebuie să acorde autorilor dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea și comunicarea publică a operelor lor. Totuși, directiva permite statelor membre să prevadă anumite excepții sau limitări ale acestui drept. O asemenea posibilitate există mai ales pentru bibliotecile accesibile publicului² care, în scopul cercetării sau studiului privat, pun opere cuprinse în colecția lor la dispoziția utilizatorilor prin intermediul unor terminale speciale³. În prezenta cauză, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție din Germania) solicită Curții de Justiție să precizeze întinderea acestei posibilități de care a făcut uz Germania.

Bundesgerichtshof trebuie să soluționeze un litigiu între Universitatea Tehnică din Darmstadt (Technische Universität Darmstadt), pe de o parte, și o casă de editură germană, Eugen Ulmer KG⁴, pe de altă parte. Casa de editură urmărește să împiedice (i) ca universitatea să digitalizeze o carte pe care o deține în fondul bibliotecii sale și care este editată de Eugen Ulmer⁵ și (ii) ca utilizatorii bibliotecii să poată, din locurile pentru lectură electronică amenajate în aceasta, să imprime cartea sau să o stocheze pe un stick USB și/sau să păstreze aceste reproduceri la părăsirea bibliotecii. Astfel, universitatea a digitalizat cartea în discuție și a oferit-o în locurile pentru lectură electronică⁶. Aceasta a refuzat oferta casei de editură cu privire la achiziționarea și utilizarea manualelor editate de aceasta din urmă sub formă de cărți electronice („E-books”).

În concluziile prezentate în această zi, avocatul general Niilo Jääskinen apreciază mai întâi că, chiar dacă titularul de drepturi oferă unei biblioteci posibilitatea de a încheia contracte de licență privind utilizarea operei sale în condiții adecvate, biblioteca se poate prevala de excepția prevăzută

¹ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 01, p. 230).

² Astfel de biblioteci nu urmăresc obținerea de avantaje comerciale sau economice. Această posibilitate se aplică, în aceleași condiții, instituțiilor de învățământ, muzeelor și arhivelor.

³ „În următoarele cazuri”: utilizarea, în scopul cercetării sau studiului privat, prin comunicarea sau punerea la dispoziția persoanelor aflate în clădirile instituțiilor menționate la alineatul (2) litera (c), prin intermediul unor terminale speciale, a unor opere sau a altor obiecte protejate cuprinse în cadrul colecțiilor lor, care nu fac obiectul condițiilor de achiziționare sau de licențiere” [articolul 5 alineatul (3) litera (n) din directivă].

⁴ Acest litigiu are caracterul unei proceduri „pilot”. Universitatea este susținută de Deutscher Bibliotheksverband e.V. (Federația germană a bibliotecilor), precum și de Biroul European al Bibliotecilor și Asociațiilor de Informare și de Documentare (Eblida). Casa de editură este susținută de Börsenverein des deutschen Buchhandels (Uniunea comercianților germani de cărți). Acest fapt denotă, în opinia avocatului general, importanța pe care o are prezenta cauză pentru biblioteci, pentru autori și pentru edituri (în special pentru casele de editură științifice).

⁵ Este vorba despre manualul aparținând lui Winfried Schulze intitulat „Einführung in die neuere Geschichte” (Introducere în istoria modernă).

⁶ Aceste locuri nu permiteau consultarea simultană a mai multor exemplare decât cele disponibile în fondul bibliotecii.

pentru terminalele speciale⁷. În opinia avocatului general Jääskinen, numai în cazul în care s-a încheiat deja un astfel de contract biblioteca nu se mai poate prevala de această excepție.

În continuare, avocatul general concluzionează că **directiva nu se opune ca statele membre să acorde bibliotecilor dreptul de a digitaliza operele cuprinse în colecțiile lor în scopul de le a pune la dispoziția publicului prin intermediul unor terminale speciale**. Acesta poate fi cazul atunci când trebuie protejate originale ale **operelor** care, deși sunt încă protejate prin dreptul de autor, sunt **vechi, fragile sau rare**. Acesta mai poate fi cazul atunci când **lucrarea vizată este consultată de un număr mare de studenți și copiile ar risca să provoace o uzură disproporționată**.

Avocatul general Jääskinen precizează însă că **directiva nu permite o digitalizare globală a unei colecții, ci doar o digitalizare a unor opere individuale**. Trebuie mai ales să nu se recurgă la posibilitatea de a utiliza terminale speciale atunci când acest lucru are drept unic scop evitarea cumpărării unui număr suficient de copii fizice ale lucrării.

În sfârșit, avocatul general Jääskinen consideră că **directiva nu permite utilizatorilor de terminale speciale să stocheze pe un stick USB operele puse la dispoziția lor**. Acesta subliniază în special faptul că excepția prevăzută pentru terminalele speciale constituie în principal o excepție de la dreptul exclusiv de comunicare al titularului de drepturi. În opinia avocatului general, noțiunea de comunicare exclude din cadrul acestei excepții posibilitatea de a salva opera pe un stick USB, deoarece nu este vorba despre o comunicare efectuată de bibliotecă, ci despre crearea unei copii digitale private de către utilizator. Pe de altă parte, o astfel de reproducere nu este necesară pentru a păstra efectul util al excepției, chiar dacă aceasta ar fi utilă utilizatorului. În plus, excepția în cauză nu se poate aplica actului prin care biblioteca pune la dispoziția utilizatorului o copie digitală pentru ca acesta să poată crea o copie ulterioară și să o păstreze pe un stick USB.

Deși avocatul general apreciază că excepția prevăzută pentru terminalele speciale nu se aplică nici imprimării pe hârtie, acesta remarcă totuși că **imprimarea unei opere accesibile pe terminale speciale poate fi acoperită de alte excepții prevăzute de directivă precum, în special, excepția copiei private**. În această privință, avocatul general nu vede nicio diferență între fotocopierea unor pagini dintr-o lucrare prezentă fizic în fondul bibliotecii și imprimarea unor pagini după o copie digitală. Pericolul unei distribuiri ilicite de anvergură, prezent în cazul copiilor digitale, nu există în cazul imprimării pe hârtie.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

⁷ Mai precis, că o astfel de ofertă nu înseamnă că opera în discuție trebuie considerată că face obiectul condițiilor achiziționare sau de licențiere în sensul dispoziției directivei citate la nota 3 de subsol.